

Metsätien kunnossapidon talousarvion laatiminen

Metsätien talousarviossa arvioidaan vuoden aikana syntyvät kulut.

Kuvaus

Metsätiellä, jolle on perustettu tiekunta, kunnossapitotöistä, talousarviosta ja töiden rahoittamisesta päättää tiekunnan kokous. Järjestäytymättömällä metsätiellä tieosakkaat sopivat keskenään tarvittavista kunnossapitotöistä ja niiden rahoituksesta.

Metsätien määrämuotoisen talousarvion laatimiseen ei ole olemassa lakisääteistä veloitetta. Metsätien talouden ja hyvän kunnon ylläpitämiseksi suositellaan kuitenkin yleispiirteisen toimintasuunnitelman laatimista. Toimintasuunnitelma sisältää ainakin luettelon suunnitelluista kunnossapitotöistä, niiden kustannusarvion ja arvion siitä, miten työt rahoitetaan. Toimintasuunnitelman tekeminen on erityisen tärkeää silloin, kun tiellä on tarpeen tehdä laajempia kunnostustöitä, kuten tien kuivatuksen parantamista perkaamalla sivuojia ja laskuojia tai uusimalla ja korjaamalla huonokuntoisia rumpuja.

Kunnossapitotöiden suunnittelussa tarvitaan tietoa tien kunnosta ja korjaamistavoista. Jos tie on päässyt huonoon kuntoon, tarvitaan yksityiskohtaisempaa suunnittelua. Suunnittelussa selvitetään tarvittavat kunnossapitotyöt ja niiden arvioidut kustannukset. Kustannusten arvioinnissa ja kunnossapidon rahoitussuunnittelussa otetaan huomioon, että tieosakkaat voivat myös itse tehdä osan kunnossapidosta tai järjestää talkoita töiden tekemiseksi.

Tien hallintoon liittyvät kustannukset

Metsätien kunnossapitotyöt vaativat suunnittelu- ja hallintotehtäviä, joiden kustannuksia kutsutaan yhteiskustannuksiksi. Näitä ovat muun muassa:

- kunnossapidon suunnittelu, toimintasuunnitelman ja talousarvion teko, kunnossapitotöiden kilpailuttaminen, urakoiden valvonta sekä kustannusten ja työmäärien seuranta
- metsätien tiekunnan toimihenkilöiden mahdolliset palkkiot, kokouskulut ja muiden hallinnollisten töiden kustannukset.

Kunnossapidon kustannusten arviointi

Kunnossapidon työmääriin vaikuttavat talven ja kesän sääolosuhteet sekä haluttu kunnossapidon taso. Esimerkiksi lumiset talvet ja sateiset kesäkaudet lisäävät tarvittavia kunnossapitotöitä ja kunnossapidon kustannuksia.

Metsätien kunnossapidon suunnittelua ja talousarvion tekoa helpottaa, jos tiehoitokunnan toimihenkilö tai tehtävään palkattu ulkopuolinen asiantuntija seuraa työmääriä ja kustannuksia ja tekee niistä yhteenvedon vähintään vuositasolla. Ulkopuolinen asiantuntija voi olla esimerkiksi tehtävään koulutuksen saanut tieisännöitsija.

Kunnossapitotöiden yksikkökustannukset ovat erilaisia eri osissa maata. Lisäksi yksikkökustannuksiin vaikuttaa se, onko työt urakoitettu vain tätä metsätietä varten, vai ovatko työt osana suurempaa urakkaa.

Oman tien kunnossapitokustannusten kilometrihintaa voidaan verrata keskimääräisiin metsäteiden kilometrihintoihin. Jos kustannukset ovat huomattavasti alle keskimääräisten, on vaarana, että tiekunta säästää väärässä paikassa ja tarvittavien hoitotöiden laiminlyöminen kostahtavat tulevaisuudessa suurina kunnostus- tai peruskorjauskustannuksina. Korkeisiin kustannuksiin voivat olla syynä kunnossapitotöiden kilpailuttamisen puutteet, materiaalien hinnat, pitkät kuljetusmatkat tai liian korkea kunnossapidon taso.